

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo 22. juni 2012

Vår ref:AKT
Deres ref:

Høring - NOU 2011:17 Når sant skal sies om pårørendeomsorg

Nasjonalforeningen for folkehelsen viser til høringsbrev av 06. mars 2012, og takker for anledningen til å uttale oss om NOU 2011:17.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon med 32 000 medlemmer og 535 lokalforeninger. Nasjonalforeningen for folkehelsen arbeider for å fremme folkehelsen og forebygge sykdom. Vårt mål er å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens. Nasjonalforeningen er også interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Generelle kommentarer til NOU 2011:17 Når sant skal sies om pårørendeomsorg

Nasjonalforeningen for folkehelsen har med interesse lest Kaasa-utvalgets utredning om pårørendeomsorg. I dag er over 70 000 personer rammet av demens, og man antar at de igjen har minst 250 000 pårørende. Om lag 35 000 med demens bor hjemme. Mange av dem har pårørende som har store omsorgsoppgaver. Ofte sliter pårørende til personer med demens med dårlig samvittighet og har vansker med å kombinere jobb og omsorgsoppgaver. Seks av ti pårørende er så utmattet at de ville fått en psykiatrisk diagnose viser en undersøkelse gjort av Bente Nordtug (*Caring burden of cohabitants living with partners suffering from chronic obstructive pulmonary disease or dementia*. 2011). Mange pårørende vet ikke hva slags hjelp de kan få, og når de først ber om hjelp er mange så slitne at de ikke orker å fylle ut de nødvendige skjemaene. Nasjonalforeningen for folkehelsen er derfor glad for det økte fokus på pårørendes situasjon som NOUen legger opp til. Vi ser også at det er helt nødvendig å gjøre endringer i tilskuddsordninger og trygderettigheter for å lette pårørendes situasjon.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er enig i utvalgets beskrivelser av systemet slik det er nå. Vårt inntrykk er at støtteordningene blir ulikt praktisert i kommunene og er svært vanskelig å forholde seg til for den enkelte. Vi støtter derfor en forenkling og standardisering.

Nasjonalforeningen for folkehelsen vil bemerke at det er viktig at pårørende ivaretas også etter at omsorgsbyrden reduseres, for eksempel ved tildeling av sykehjemsplass for den syke.

Kommentarer til utvalgets anbefaling og alternative modeller (kap 12)

1) Utvidet pleiepengeordning

Nasjonalforeningen for folkehelsen viser til forslaget om å utvide pleiepengeordningen. Vi forutsetter at utvidelsen for foreldre med barn under 18 år ikke innebærer at pleiepenger til livet slutfase reduseres eller endres.

2) Ny omsorgsstønning på kommunalt nivå

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter forslaget om å avvikle hjelpestønad og omsorgslønn og erstatte det med en ny kommunal omsorgsstønad. Vi ser behovet for standardisering og forenkling av ordningene, men ønsker å komme med følgende tilleggskommentarer.

- Satsen som er foreslått fra utvalget burde vært større. Selv om formålet med ordningen ikke skal være ordinært arbeid eller kompensasjon for lønnsinntekt, burde det være mulig å leve av en omsorgsstønad på høyeste sats (for heldøgnsomsorg). Det ser vi ikke at det er i forslaget som foreligger. Vi oppfordrer derfor departementet til å øke satsene.
- Det er viktig at man sikrer lik behandling i like saker. Nasjonalforeningen ber derfor om at det utarbeides standarder for hvilken sats som skal benyttes. Enten basert på diagnose eller vurdert omsorgsbehov. Dette for å unngå at ordningen praktiseres ulikt i ulike kommuner og blant ulike saksbehandlere.
- Slik det er i dag er klagemulighetene på omsorgslønn begrenset og svært krevende. Nasjonalforeningen oppfordrer departementet til å legge til rette for en enklere og mindre krevende klageadgang på omsorgsstønaden.
- Nasjonalforeningen ser problemet med at hjelpestønaden som gis bruker nå utfases til fordel for pårørende, og anerkjenner at det vil medføre at noen mister en ordning de nyter godt av i dag. Vi støtter likevel den forskyvningen av ressurser.

3) Lovfestet pårørendestøtte

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter utvalgets beskrivelser og løsninger vedrørende lovfestet pårørendestøtte. Nasjonalforeningen ønsker å påpeke at for at det skal være mulig for alle å benytte seg av økte permisjonsrettigheter må det gis en korresponderende rett til ytelse fra folketrygden.

For ytterligere informasjon eller spørsmål, ta kontakt med fagsjef Vibeke Johnsen på telefon 23 12 00 41 eller e-post vijo@nasjonalforeningen.no.

Med vennlig hilsen
Nasjonalforeningen for folkehelsen

Wenche Frogn Sellæg
Leder Rådet for Demens

Lisbet Rugtvedt
Generalsekretær